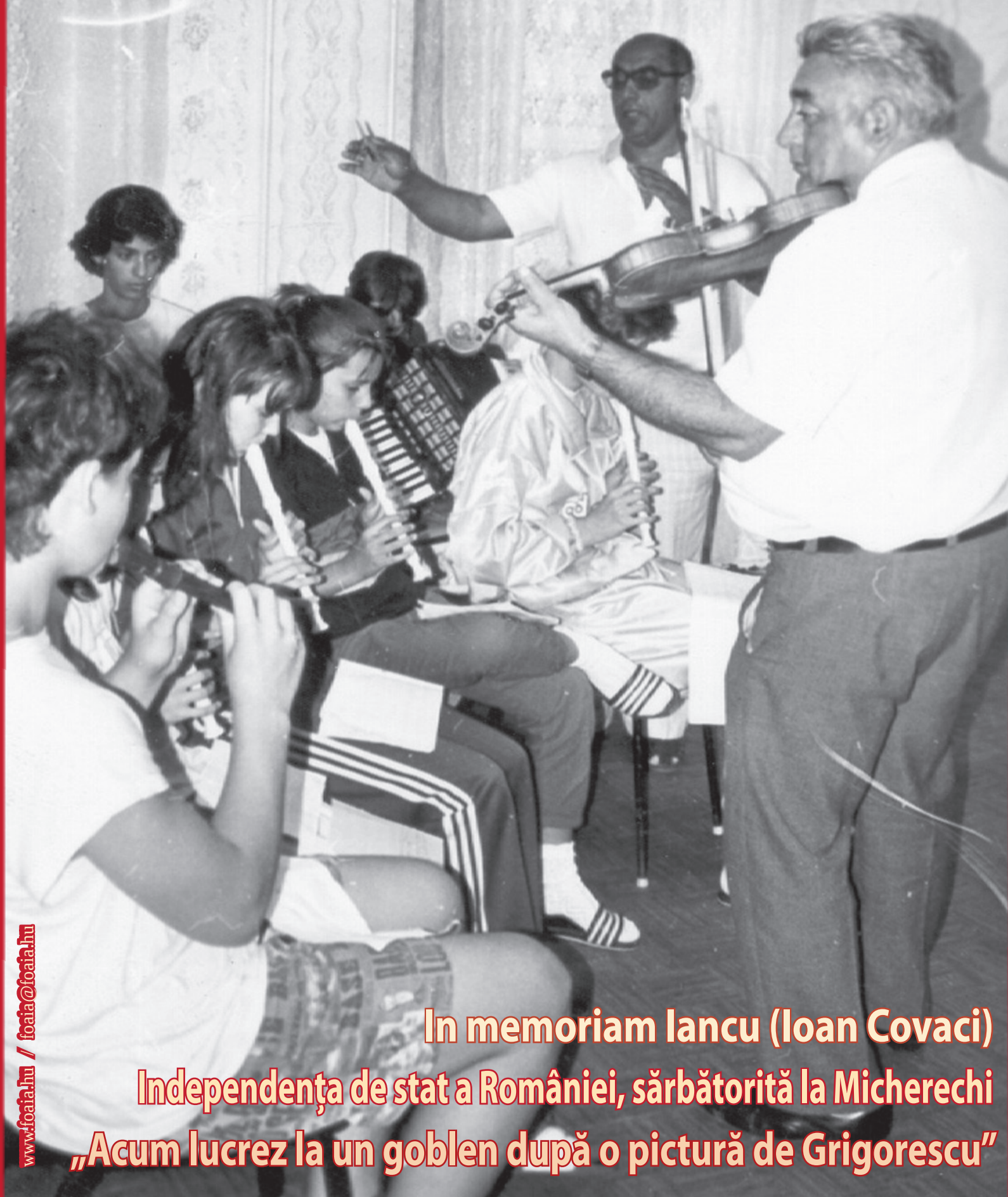

VINERI • 18 MAI 2012 • ANUL LXII NR. 20

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

In memoriam Iancu (Ioan Covaci)

Independența de stat a României, sărbătorită la Micherechi

„Acum lucrez la un goblen după o pictură de Grigorescu”

CALENDAR ORTODOX

21 mai, luni, † Sf. Împărați, întocmai cu Apostolii, Constantin și mama sa Elena.
22 mai, marți, Sf. Mc. Vasilisc și Marcel; Sf. Părinți de la Sinodul al II-lea Ecumenic; Sf. Mc. Sofia, doctorița.
23 mai, miercuri, Cuv. Mihail Mărt, Ep. Sinadei.
24 mai, joi, † Înălțarea Domnului (Ispasul); Ziua Eroilor.
25 mai, vineri, † A treia aflare a Capului Sf. Prooroc Ioan Botezătorul (Dezlegare la pește).
26 mai, sâmbătă, Sf. Ap. Carp și Alfeu, din cei 70.
27 mai, duminică, Sf. Ioan Rusul. Duminica a VII-a după Paști (a Sf. Părinți de la Sinodul I Ecumenic).

OMUL SĂPTĂMÂNII

Nicolae Grigorescu

În urmă cu 178 de ani, pe 15 mai 1838, se naște în localitate Pitaru, județul Dâmbovița, pictorul român Nicolae Grigorescu, primul dintre fondatorii picturii române moderne, urmat de Ion Andreescu și Ștefan Luchian. Nicolae Grigorescu a devenit un simbol pentru tinerile generații de artiști care, în primele decenii ale secolului al XX-lea, căutau să identifice și să aducă la lumină valorile spiritualității românești. În 1845, când îi moare tatăl, familia lui se mută la București, în mahalaua Cărmădarilor, în casa unei mătușe. După o timpurie ucenicie (1848–1850), în atelierul pictorului ceh Anton Chladek, lucrează icoane pentru bisericile din Băicoi și mănăstirea Căldărușani. În 1856 realizează compoziția istorică Mihai scăpând stindardul, pe care o prezintă domnitorului Barbu Știrbei, împreună cu o petiție prin care solicită ajutor financiar pentru studii. În anii 1856–1857 pictează biserica nouă a mănăstirii Zamfira (jud. Prahova), apoi, până în anul 1861, biserica mănăstirii Agapia. La intervenția lui Mihail Kogălniceanu, care îi apreciază calitatea picturii, primește o bursă pentru a studia la Paris. În toamna anului 1861, tânărul Grigorescu pleacă la Paris unde intră la Școala de Belle-Arte, frecventând atelierul lui Sebastien Cornu, unde este coleg cu Renoir. Părăsește însă curând acest atelier și, atras de concepțiile artistice ale Școlii de la Barbizon, se stabilește în această localitate, desăvârșindu-și educația pictorală prin asimilarea experienței unor artiști ca Millet, Corot, Gustave Courbet și Théodore Rousseau. Influențat de acest mediu artistic, Grigorescu este preocupat de însușirea unor modalități artistice novatoare de expresie în atmosfera cultului pentru pictura „en plein-air”, ce pregătește apropiata afirmare a impresioniștilor. În cadrul „Expoziției Universale” de la Paris (1867), participă cu șapte lucrări, expune la Salonul parizian din 1868 tabloul Tânăra țigancă, revine de câteva ori în țară și, începând din 1870, participă la expoziții cu alți artiști. În anii 1873–1874 face călătorii de studii în Italia (Roma, Napoli, Pompei), Grecia și la Viena. În 1877 este convocat să însoțească armata română în calitate de „pictor de front”, realizând la fața locului în luptele de la Grivița și Rahova desene și schițe, ce vor sta la baza unor compoziții.

În 1899 este numit membru de onoare al Academiei Române. Nicolae Grigorescu se stinge din viață la 21 iulie 1907 la Câmpina. În atelier, pe șevalet, se afla ultima sa lucrare, neterminată, Întoarcerea de la bălci.

Jula

Ședința cercetătorilor și creatorilor români din Ungaria

Sâmbătă, 12 mai, la sediul Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria a avut loc ședința Adunării generale a Comunității cercetătorilor și creatorilor români din Ungaria. La primul punct pe ordinea de zi a ședinței a figurat darea de seamă a realizărilor din 2011 și întocmirea planului de lucru pe anul în curs, în care figurează publicarea revistelor „Lumina” și „Izvorul” și a fost propusă pentru toamnă organizarea unei aniversări festive, deoarece anul acesta comunitatea sărbătorește două decenii de activitate, organizarea unei expoziții, etc. În cadrul ședinței s-a ales și conducerea organizației, alegerile având loc conform statutului de organizare și funcționare, o dată la 3 ani. În urma votului membrilor prezenți s-au ales: Elena Csobai – președinte, Stela Santău și Emila Martin – vicepreșe-

dinți. La propunerea conducerii au fost primite în rândul membrilor Comunității două tinere creatoare din Jula: Emilia Nagy și Iulia Machhour.

Președinta organizației ne-a informat că la întâlnire au fost discutate și posibilitățile de înaintare a unor proiecte, deoarece de mai bine de trei ani organizația nu are nici o finanțare, însă persistă din sârguință și bunăvoință membrilor. Printre cele mai importante realizări ale organizației se numără taberele etnografice organizate ani de-a rândul în satele românești din Ungaria, apariția a 65 de volume, apariția publicațiilor anuale „Lumina” și „Izvorul”, susținerea Institutului de Cercetări al Românilor din Ungaria, sistematizarea materialului de arhivă de la bisericile ortodoxe, organizarea de expoziții etc.

A. Butar

Telefonul redacției: 66/463-152

Jula

Adunarea generală a UCRU

Prezidiul Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria a convocat ședința Adunării generale a UCRU pentru ziua de 19 mai, la sediul din Jula, str. Gh. Doja nr. 8. La începutul ședinței, care va începe la ora 10.30, va fi dezbătută situația actuală a asociațiilor locale românești, afiliate Uniunii. Mandatul actualei conduceri expiră în acest an, astfel că ședința din 19 mai va fi una electorală, delegații având sarcina de a alege noul prezidiu al organizației.

Pe ordinea de zi a ședinței vor figura: darea de seamă despre activitatea din anul 2011; dezbateră și aprobarea gospodăririi din anul 2011; planul de muncă, proiectele pentru anul 2012; aprobarea planului bugetar pentru anul 2012 (decizie asupra folosirii subvenției de 1% din impozitul personal oferit Uniunii în anul 2011); alegerea noului Prezidiu (de 7 membri) a Uniunii; diverse.

A.B.

Poza săptămânii

– În sfârșit, am ajuns să fiu înconjurat numai de drapele românești!!!

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă:

Regretatul Iancu - Ioan Covaci, învățând copiii cântece românești (foto: din arhivă)

In memoriam Iancu

A sunat tot mai încet și până la urmă a muțit total vioara celui care a iubit o viață întreagă muzica populară românească. Vioara a fost rostul și bucuria vieții lui Ioan Covaci, cum îi ziceau micherechenii muzicantului satului: Iancu.

În lumea de azi este o caracteristică umană tot mai rară îngrijirea valorilor interioare. Pentru aceasta merită toată aprecierea acei oameni, care fac acest lucru cu un devotament adevărat. Acei oameni, care apreciază mai mult bunurile spirituale decât pe cele materiale, care în locul lucrurilor fără viață, preferă emoțiile, amintirile și sunt capabili să le împartă acestea și cu alții.

Muzica este un domeniu care oferă în egală măsură atât celui care o cântă cât și celui care o ascultă multe emoții, amintiri plăcute. Muzica se naște de fiecare dată într-un mod diferit prin cei care o cântă, prin cei care își dau tot sufletul pentru ea. Omul care cântă primește și dăruiește în același timp, îmbogățindu-i astfel pe toți din jurul lui.

Ioan Covaci a fost un muzicant, care a fost conștient de aceste lucruri. Poate și pentru asta și-a dăruit toată viața creării valorilor. Sutelor de tineri muzicanți le-a arătat calea, mergând în față și chemându-i după el. Ioan Covaci a avut nu numai un talent moștenit, ci și curajul gândirii, a avut devotament, răbdare și atenție. Pentru el muzica a devenit o menire.

Ioan Covaci

24 decembrie 1944 – 10 mai 2012

Viața lui Ioan Covaci s-a legat strâns de satul său natal, Micherechi, precum și de toată lumea muzicală românească din Ungaria. Avea doar cinci ani când a prins pentru prima dată în mână vioara. A învățat de la bunicul său, bătrânul Iancu și de la tatăl său, Delea. Ca primas și contraș a transmis tuturor – atât în Ungaria cât și în afara granițelor țării – dragostea față de muzica românească din Micherechi.

De-a lungul anilor a fost distins cu mai multe premii pentru activitatea sa muzicală, în 1994 primind din partea statului maghi-

ar distincția de „Maestru al artei populare”. A lăsat în urma sa un bogat material sonor, pentru care urmașii lui îl vor stima și aprecia. Noi, micherechenii suntem datori să-i păstrăm amintirea și să facem cunoscută pentru toată lumea moștenirea pe care ne-a lăsat-o.

Primăria comunei Micherechi în două rânduri i-a recunoscut meritele: în 1995, a fost primul care a primit distincția „Pentru Micherechi”, iar în 2011 a fost premiat cu medalia „Pentru cultura comunei Micherechi”.

Dar nu premiile și distincțiile contează. Să ne aplecăm fruntea în primul rând în cinstea vieții lui și a moștenirii ce ne-a lăsat-o. Toate sunetele viorii lui vor trăi mai departe în sufletele celor care prin el au cunoscut și au îndrăgit muzica populară românească din Micherechi. Iar prin noi, cei de azi, această muzică va putea fi transmisă celor care vin după noi. Noi toți am devenit mai bogați prin el, viața noastră a fost mai frumoasă. Îi mulțumim că ne-a împărtășit această bogăție a lui, îi suntem recunoscători că a trăit printre noi. Ne doare însă sufletul că toate astea s-au sfârșit acum.

Prin Ioan Covaci am pierdut un om care ne-a îmbogățit cultura. A transmis cu cinste moștenirea lăsată de înaintașii lui. Sperăm că vor fi și alții care îi vor urma exemplul. Nu doar familia lui, ci tot satul îl jalește și îi va păstra vie amintirea.

Fie-i țărâna ușoară!
Conducerea comunei
Micherechi

Delea, Iancu și Gabri

Una dintre ultimele apariții pe scenă ale lui Ioan Covaci, în septembrie 2004

Independența de stat a României, sărbătorită la Micherechi

Cu siguranță mulți s-au întrebat sâmbăta trecută, pe 12 mai: Ce are proclamarea independenței de stat a României (1877) cu comuna Micherechi? Un răspuns rapid și nu prea gândit ar putea fi: nimic! De ce s-a aniversat totuși acest eveniment istoric (pentru prima dată) și la Micherechi? „Pentru că fără cunoașterea istoriei noastre, de fapt nu ne cunoaștem nici pe noi înșine. Fără conștiință națională nu putem aparține unei națiuni”, a explicat moderatorul și inițiatorul evenimentului dr. Gheorghe Petrușan din Seghedin. „Trăind prea mult timp izolați de restul neamului, a apărut vrând-nevrând și la noi nedoritul fenomen al dezrădăcinării, al înstrăinării de spiritualitatea românească, de limba și cultura română. Fiind conștienți de această situație, pentru a contracara sau măcar încetini procesul de asimilare, am inițiat, la începutul anului trecut, cu sprijinul profesorilor de la Catedra de limba și literatura română a Universității din Seghedin și al altor intelectuali români, cursuri de cultură și civilizație română pentru intelectualitatea din comuna noastră. La 24 ianuarie, anul curent, am comemorat împlinirea a 153 de ani de la Unirea Principatelor Române, iar azi aniversăm un alt moment fundamental al istoriei neamului nostru: proclamarea independenței de stat a României. Ne simțim onorați pentru faptul că putem evoca acest eveniment istoric remarcabil în satul nostru”, au fost cuvintele cu care a deschis manifestarea din 12 mai primăria comunei Micherechi, *Margareta Tat*.

Evenimentul a continuat apoi cu un scurt program literar al școlarilor, prin care s-a dat tonul festivității. Au fost recitate următoarele poezii: „Satul meu” de Gheorghe Dulău (în interpretarea *Lidiei Somogyi*), „Peneș Curcanel” de Vasile Alecsandri (*Diana Bogdan*), „O scrisoare de la Muselim-Selo” de George Coșbuc (*Carina Iuhăș*), „Trei, Doamne, și toți trei” de George Coșbuc (*Ana Bodnar*) și „În limba ta” de Grigore Vieru (*Bianca Madarasi*).

Evenimentele legate de Proclamarea independenței de stat a României au fost rememorate de conf. univ.

dr. Marius Grec, istoric, decanul Facultății de Științe Umaniste, Politice și Administrative a Universității de Vest „Vasile Goldiș” din Arad („Războiul de independență reflectat în presa de largă circulație din zona Aradului”); dr. Adrian Șimon, director al Direcției pentru Cultură, Culte și Patrimoniu Cultural Național Arad („Rolul monarhiei în făurirea statului român modern”); conf. dr. Mihaela Bucin, șefa Catedrei de Limba și Literatura Română a Universității din Seghedin („Războiul de independență reflectat în arta românească”).

(Cont. în pag. 9 și 12)

Sfinții Împărați Constantin și Elena

În ziua de 21 mai, Biserica Ortodoxă îi prăznuiește pe Sfinții Împărați Constantin, și pe mama sa Elena. Împăratul Constantin cel Mare (Caius Flavius Valerius Aurelius Constantinus, 272–337) a fost fiul strategului Constantius Chlorus (250–306), care între 305–306, cu numele de Constianu I, a condus partea de apus a Imperiului Roman. După moartea tatălui său, în provincia Britaniei, Constantin a fost proclamat împărat chiar de trupele conduse de tatăl său, Constianu I, deși potrivit sistemului de guvernare al vremii (tetrarchia), instituit de împăratul Diocleian (244–311), nu Constantin ar fi trebuit să ajungă în această funcție înaltă.

Nerenunțând, la începutul domniei sale, la cultele păgâne și la cultul Sol Invictus, nu numai că a oprit pe teritoriul guvernat de el persecutarea creștinilor, dar a și returnat lor toate bunurile confiscate. Mai târziu, atitudinea lui de toleranță față de creștinism a devenit și mai accentuată. În anul 312, când se pregătea lângă Roma, la Pons Milvius, pentru o bătălie cu împăratul Maxențiu pentru cucerirea orașului etern, într-o vedenie i-a apărut crucea cu inscripția „In hoc signum vinces” (Prin acest semn vei birui). Apoi, în vis a primit îndemnul de la Mântuitorul Iisus, ca trupele lui să poarte semnul crucii pe steagurile lor și așa să pornească în luptă. Constantin

a ieșit victorios și a cucerit Roma, iar Maxențiu și-a găsit sfârșitul lângă câmpul de bătălie, înecându-se în apa Tibrului.

Evenimentele petrecute la Pons Milvius nu numai viața lui Constantin și soarta Imperiului Roman le-au schimbat radical, ci au adus creștinismului libertatea mult dorită și așteptată, prin care istoria Europei și a lumii, atât din punct de vedere politic, cât și sub aspect social și cultural, mai mult sau mai puțin, poartă de atunci amprenta învățăturilor primite de la Mântuitorul lumii. În anul următor (313), cu ocazia întâlnirii la Mediolanum (Milano) între Constantin și împăratul Liciniu (263–325), a fost promulgat faimosul „Edict de la Milano”, un edict de toleranță, prin care libertatea religioasă a fost garantată în întregul imperiu, și prin care creștinii întemnițați au fost eliberați, cei exilați au putut să se întoarcă în casele lor, iar averile lor confiscate s-au returnat.

Gândindu-ne la condițiile miraculoase ale întoarcerii lui Constantin, deși nu atât el personal, ci mai mult politica, politica religioasă a Imperiului Roman s-a schimbat temeinic, nu putem evita evocarea celor petrecute cu fariseul Saul, viitorul apostol Pavel, pe drumul Damascului, scenă descrisă în Fapte-

le Apostolilor (9,2–8). Iisus Hristos, apărut printr-o vedenie prigonitorului creștinilor din Palestina și Orientul Apropiat, schimbă atitudinea lui Saul în așa măsură, încât prin el, Apostolul Pavel, devine posibilă și reală îndeplinirea misiunii, poruncii date sfinților apostoli: „Drept aceea, mergeți și învățați toate neamurile, botezându-le în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh” (Matei 28, 19). Această poruncă dată ucenicilor, ca prima piatră de hotar în planul mântuirii, pe lângă osteneala celor 12 apostoli aleși de Iisus, a fost dusă la îndeplinire de un alt ales, în mod special, de către Domnul. Rezultatul muncii lor și a urmașilor lor, în vremea domniei lui Constantin, devine mai mult decât evident. Creștinii și Biserica, în timp de trei secole, în ciuda prigoanelor sângeroase, a excomunicării din societate și a pierderii bunurilor, care erau o amenințare aproape permanentă, au devenit tot mai numeroși și puternici. Politica persecuțiilor nu se mai putea continua. Și atunci, Iisus Hristos, printr-o altă vedenie, în persoana lui Constantin a găsit *omul potrivit* – ca și în cazul lui Pavel – care dincolo de simpatia lui adevărată și practică față de creștini, a avut curajul și puterea de a renunța la politica odioasă, și în fine, inutilă a imperiului față de Biserica lui Hristos.

Împăratul Constantin a văzut în Biserica un element constructiv pentru societate și viitorul imperiului, a cărei înlăturare nu numai din punct de vedere moral, dar și practic ar fi fost un păcat. Nu a acordat Bisericii doar libertate religioasă. Încă de la începutul domniei sale, adică înainte de „Edictul de la Milano”, a ajutat Biserica chiar și financiar. După edictul promulgat la Milano, ziua Învierii, Duminica a devenit zi de odihnă, preoților creștini li s-au acordat aceeași privilegii ca și sacerdoților cultelor păgâne, ca și alte drepturi speciale. Bani publici s-au dat pentru construirea bisericilor, și

pentru alte instituții sociale. Împăratul Constantin cel Mare a cti-torit multe lăcașuri de cult, atât în Roma, cât și în noua capitală a imperiului, în Constantinopol, întemeiat de el.

Constantin cel Mare a avut grijă și de liniștea vieții bisericești. Fără implicare directă în viața Bisericii, la apariția ereziei arianismului, care a contestat dumnezeirea lui Iisus Hristos, în 325, a convocat la Niceea primul sinod ecumenic. Punând la dispoziția ierarhilor convocați condițiile reședinței lui de vară, cei prezenți, pe lângă condamnarea învățăturilor greșite ale lui Arie, au întocmit Simbolul Niceean și alături de câteva hotărâri canonice, au stabilit și so-cotirea datei Sfințelor Paști.

Deși s-a botezat doar pe patul lui de moarte, și pentru mult timp a păstrat titlul și funcția de Pontifex Maximus, pe el îl putem socoti drept ca model autentic pentru conducătorii creștini. În ceea ce privește interesele, la el pe primul loc era interesul și viitorul imperiului. Văzând pericolul real al prăbușirii Imperiului Roman, a reușit să renunțe la instinctul moștenit de la înaintașii lui, începând de la împăratul Nero, că toate necazurile vin din cauza creștinilor. Chiar dacă nu a reușit să salveze întregul imperiu, căci din cauza năvălirilor barbare partea de Apus în 476 s-a prăbușit, prin promovarea bine gândită și providențială a creștinismului a reușit să asigure supraviețuirea și viitorul Europei chiar într-o perspectivă milenară.

Dincolo de descoperirea folo-sului real al Bisericii pentru societate și țară, împăratul Constantin de la bun început a fost conștient și de necesitățile ei. Sprijinul Biserica în mai multe forme, asigura condițiile pentru funcționare și pentru îndeplinirea misiunii ei, pilda lui fiind urmată pe parcursul istoriei de mulți domnitori, politicieni sau oameni de alte categorii sociale, atât în Orient, cât și în partea apuseană a Europei. Și parcă această pildă a responsabilității pentru Biserica lui Hristos ar fi mai mult neglijată decât urmată și respectată în zilele noastre, nu numai de clasa politică, dar și de individul modern. Biserica, în concepția epocii noastre nu mai apare a fi atât de importantă cum vedea Constantin cel Mare. El a arătat și răbdare față de instituția dumnezeiască ajutată de el, lăsându-o să-și îndeplinească, pentru fericirea tuturor, misiunea ei primită de la Fiul lui Dumnezeu, încreștinarea treptată și blândă a oamenilor, de care nu numai epoca lui a avut mare nevoie, dar și celelalte vremuri din istorie. O muncă de care va fi nevoie întotdeauna, pentru că numai pe această cale ne putem asigura locul în împărăția lui Dumnezeu.

Prot. Marius Maghiaru, Budapesta

Doi episcopi în Catedrala Episcopală din Jula

Cu binecuvântarea PF Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, în Duminica a V-a după Paști, a Femeii Samaritance (13 mai 2012), la Catedrala Episcopală din Jula, Sfânta Liturghie Arhierască a fost săvârșită de ÎPS Părinte Calinic, Arhiepiscopul Argeșului și Muscelului și PS Părinte Siluan, Episcopul Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria, aflați în fruntea unui sobor de preoți și diaconi. În cuvântul de învățătură, ÎPS

Calinic a subliniat semnificațiile teologice și duhovnicești ale pildei Femeii Samaritance, care se citește în toate bisericile ortodoxe în această Duminică. Prezența ÎPS Calinic în orașul Jula și coliturghisirea arhierască de la Catedrala Episcopală este semnul comuniunii frățești între Eparhiile Patriarhiei Române, din țară și de peste hotare și a adus multă bucurie în sufletele tuturor credincioșilor.

Numărul susținătorilor bisericii românești este în creștere

Biserica Ortodoxă Română din Ungaria a primit de la contribuabili, în 2011, pe baza sistemului de 1% din impozitul personal pe venit, suma de 3,4 milioane de forinți. Suma oferită pe această cale cultului românesc este cu ceva mai mică decât cea din 2010, cu toate că a crescut cu peste 50 de per-

soane numărul ofertanților. Donația provine de la 530 de susținători. Cifrele indică o tendință similară cu rezultatele înregistrate la nivel național.

Oficiul Național al Impozitelor și al Vămilelor (NAV) a publicat recent pe site-ul instituției datele cumulate în vara anului trecut des-

pre subvențiile direcționate de contribuabili spre biserici. În 2011, confesiunile din Ungaria au primit de la peste 1 milion 19 mii de persoane 4,98 miliarde de forinți. În 2010 s-a oferit pentru biserici suma de peste 5,24 miliarde de forinți din partea a 913 mii de contribuabili.

Oferta 1% din impozitul personal pe venit	Biserica Ortodoxă Bulgară din Ungaria		Biserica ortodocșilor greci din Ungaria		Biserica Ortodoxă Română din Ungaria			Biserica ortodocșilor sârbi din Ungaria	
Anul ofertei	2010	2011	2010	2011	2009	2010	2011	2010	2011
Suma ofertei (milioane HUF)	3,9	4,08	2,64	2,051	3,613	3,68	3,42	5,82	5,74
Numărul ofertanților	344	393	338	308	418	478	530	658	697

Dintre bisericile ortodoxe din Ungaria, Eparhia Maghiară a Bisericii Ortodoxe Ruse – Patriarhia Moscovei are cei mai mulți susținători pe baza sistemului de 1% din impozitul personal pe venit. În 2011, în total 888 de persoane au oferit 6,75 milioane de forinți acestor biserici.

Precum în anii precedenți, majoritatea sumei oferite de contribuabili în mod direct cultelor pri-

vesc biserica catolică, reformată și evanghelică. Pentru Biserica Baptistă din Ungaria 17.337 de persoane au donat pe această cale 91,1 milioane de forinți. Comunitatea Penticostală Evanghelică a primit de la 2412 persoane 7,93 milioane de forinți. Pe site-ul www.nav.gov.hu găsiți și alte informații referitoare la acest subiect.

În 2012, contribuabilii mai au șansa să ofere pentru biserici și

sfera civilă 1% din impozitul lor personal cel târziu până pe data de 21 mai a.c.

Subvenția direcționată spre Biserica Ortodoxă Română din Ungaria va putea crește considerabil dacă părinții vor convinge copiii, nepoții și strănepoții lor, aflați în diferitele părți ale țării, să sprijine cu toții cauza bisericii românești. Codul tehnic al acestei biserici este: 0293.

Ștefan Frățean

Pe scurt...

JULA

Vineri, 18 mai, la sediul din strada Eminescu nr. 1 din Julia va avea loc ședința adunării generale a Autoguvernării pe Țară a Românilor din Ungaria. La întâlnire vor fi dezbătute problemele de actualitate legate de instituțiile de învățământ românesc din Ungaria și va fi prezentat bilanțul pe anul 2011 și planul de afaceri pe 2012 al Editurii „Cronica”. Ședința va începe la ora 15.00.

CHITIGHAZ

Următoarea conferință a preoților ortodocși din Ungaria va avea loc pe 19 mai, la Chitighaz. La biserica din localitate va fi săvârșită Sfânta Liturghie Arhierească, după care va urma conferința cu tema „Taina Sfântului Maslu”, susținută de pr. arhimandrit *Calinic* și pr. *Marius Maghiaru*.

BUDAPESTA

Centrul Cultural Pastoral Misionar „Sfântul Vasile cel Mare” organizează sâmbătă, 19 mai, cu începere de la ora 12, cea de-a treia ediție a Festivalului gastronomic de la Budapesta. Participanții la festivalul concurs se vor întrece și în acest an în arta culinară. Cei mai buni dintre ei vor fi răsplătiți cu premii.

JULA

În urma înscrierilor din zilele de 7-8 mai de la grădinița românească din Julia, pentru anul școlar 2012/2013 s-au înscris 27 de copii, ne-a informat directoarea grădiniței *Ana Gurzău Ciotea*. Serbarea de rămas bun a copiilor din grupa mare va avea loc pe 25 mai, de la ora 16.00.

OTLACA-PUSTĂ

Joi, 24 mai, la biserica ortodoxă română „Înălțarea Domnului” din Otlaca-Pustă va fi sărbătorit hramul bisericii. Sfânta Liturghie Arhierească, oficiată de Preasfințitul Părinte Episcop *Siluan* și de un sobor de preoți va începe la ora 10.00.

MICHERECHI

Un grup de credincioși ai Oastei Domnului din Micherechi vor fi părtași pe 27 mai la sfânta liturghie de la biserica cu hramul „Înălțarea Domnului” din Târgu Lăpuș. Excursia credincioșilor ortodocși din Micherechi în județul Maramureș se face la invitația credincioșilor din acest oraș.

1% 1% 1%

**Oferiți
1%
pentru
scopuri
românești!**

Uniunea Culturală
a Românilor din Ungaria
19058283-1-04

Fundația „Pentru cultura
română din Ungaria”
19060851-1-04

Fundația „Homo Ludens”
din Julia
18371062-1-04

Fundația „Pro discipulis –
Pentru elevi”, Julia
18382378-1-04

Fundația „Pentru Musica”
din Julia
18376146-1-04

Asociația Culturală
a Românilor din Seghedin
19082088-1-06

1% 1% 1%

Memoria eroilor la Dobrițan

Ziua de 9 Mai are o triplă semnificație istorică pentru români: este, deopotrivă, Ziua Independenței de Stat, Ziua Victoriei Națiunilor Unite asupra Germaniei hitleriste și Ziua Europei. Miercuri, 9 Mai, reprezentanți de la Ambasada României la Budapesta și de la Consulatul General al României la Julia au depus coroane de flori

la monumentul ridicat în memoria eroilor căzuți în cel de-al Doilea război mondial și la cel al eroilor români, aflate în orașul Dobrițan. La eveniment a fost prezent domnul *Călin Cămărășan*, consul general la Julia, și domniile *Dragoș Țigău*, ministru consilier și *Albert Birta*, consilier de la Ambasada României la Budapesta. A.B.

Rețeta bunicii mele

Ai vreo prăjitură, un cozonac sau o mâncare cum numai bunica ta știe să o facă? Îți amintești de clipele când stăteai în bucătăria bunicii tale și te uital la ea ore întregi cum frământă, de exemplu, aluatul, câte condimente presăra în sarmale sau cum făcea „vârzarul”? Întrebați-o pe bunica voastră cum se prepară această mâncare preferată și scrieți rețeta într-un caiet aparte. Dacă aveți posibilitate, faceți și fotografii despre aceste bucate.

Rețetele (scrise în limba maghiară) trimiteți-le apoi prin poștă la adresa redacției „Barátság” (1519 Budapesta, casuța poștală 452) sau prin e-mail: baratsag@upcmail.hu, indicând numele tău și al bunicii, de exemplu: „Așa prepară bunica mea, Maria Rocsin

Cefan, vârzarul, semnat de Nora Cefan, elevă în clasa a 6-a”.

Aceste rețete ale naționalităților din Ungaria vor fi publicate în cartea de bucate a revistei *Barátság*, publicația naționalităților din Ungaria. Termenul de trimitere a rețetelor este 15 octombrie 2012. A.C.

Șahist învingător la Cupa Crisus

Zilele trecute, la Chișineu Criș, jud. Arad, s-a desfășurat tradiționala competiție destinată elevilor „Cupa Crisus”, care a ajuns la ediția cu numărul 33. În perioada 4-6 mai, la Chișineu Criș i-au întâmpinat pe concurenți 10 Palate ale copiilor, nenumărate cluburi, licee și școli generale care s-au întrecut în 11 discipline sportive. În ziua de 5 mai a participat la concurs cu un grup de copii și Autogovernarea Românească din Bichișciaba, în frunte cu președinte-

le Gheorghe Gros. Echipa de șahiști din Bichișciaba s-au întors de la Chișineu Criș

învingători. Elevul Petru Otlăcan (12 ani) a câștigat locul I.

A. Butar

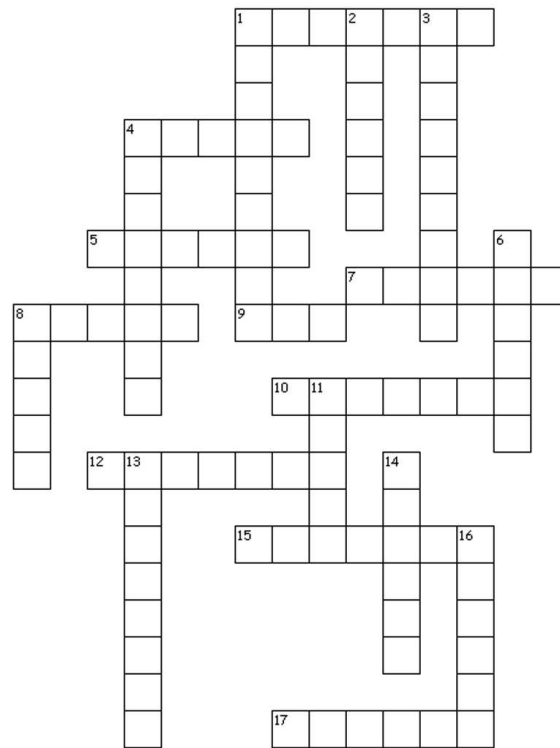

Serbare de Ziua mamei la Grădinița din Jula

Preșcolarii de la Grădinița românească din Jula le-au oferit mămicilor de ziua lor un minunat spectacol. Instruiți de educatoare, copilașii au fost pregătiți cu cînste pentru marele eveniment, căci doar o dată în an e Ziua Mamei. Cei mici au învățat pe de rost cântece și poezii cu care le-au impresionat pe mămicile și pe bunicile prezente la eveniment. A.B.

Cunoștințe generale

Orizontal:

1. Lista literelor
4. Carte în care oamenii pun fotografii
5. Unele animale le poartă pe cap
7. Parte a corpului care leagă piciorul de laba piciorului
8. Mașină de zburat cu aripi și motoare
9. Gaz peste tot împrejurul nostru
10. Un animal care arată ca omul
12. Persoană care poate merge pe frânghie la înălțime
15. Insecta care trăiește în colonii
17. Câți ani ai

Vertical:

1. Vehicul care transportă oameni bolnavi la spital
2. Obiect metalic legat cu lanțul de vapor
3. Mașină de zburat cu elice
4. Locul unde oamenii se duc ca să călătorească cu avionul
6. Trăiește și se poate mișca
8. Persoană matură, care a crescut mare
11. Persoană a cărei meserie este să pretindă că este altcineva
13. Reptilă cu fălci și dinți mari
14. Fructul stejarului
16. Detalii despre locul unde cineva locuiește

GHICITORI

Are foi, dar nu e pom,
Îmbrăcată-i, dar nu-i om,
Îți spune multe povești
Și nu poți să-i mulțumești.
(cartea)

Fel și fel de pălării
Ascunse prin bălării.
(ciupercile)

Cine trece pe la poartă
Și câinii la el nu latră?
(vântul)

Cupe albe, parfumate
Pe un lujer așezate
Dacă le vei miroși
Nasul ți-l vei gălbeni.
(crinul)

25 de concurenți la concursul de povestire „Vasile Gurzău” din Micherechi

Anul acesta s-a împlinit un deceniu de când s-a organizat primul concurs de povestire la Micherechi. Manifestarea înființată la inițiativa *Marii Iova*, bibliotecară pensionară, este organizată în fiecare primăvară cu ocazia zilei de naștere a povestitorului Vasile Gurzău. Elevii școlii generale din Micherechi, împreună cu cadrele didactice s-au adunat pe 10 mai, la Casa de Cultură „Gheorghe Dulău”, la cea de-a 10-a ediție a concursului de povești, care poartă numele povestitorului local. Anul acesta au deschis drumul spre lumea de basm cei mai talentați 25 de povestitori din clasele 1–8 ai școlii generale locale.

Dacă un concurs ajunge la a zecea ediție, atunci se poate spune că deja a devenit o tradiție. A păstra tradițiile înseamnă a fi mândri de înaintașii noștri. Mesajul poveștilor a fost lupta dintre bine și rău, la care sfârșit învinge binele. Evenimentul de vinerea trecută a fost moderat de elevele de clasa a opta, *Ana Bodnar* și *Carina Iuhas*, care au povestit cele mai importante momente din viața lui Vasile Gurzău, des-

bătrânușă și spiridușul, prostia omenească, ș.a.m.d. Ultima concurentă a concursului a fost talentata povestitoare *Carina Iuhas*, care participă la acest concurs de când era de clasa întâi. Participând la toate concursurile s-a clasat aproape întotdeauna pe locul întâi.

După concurs, în timp ce membrii juriului – din care a luat parte nepoata povestitorului, *Maria Gurzău Czeglédi*, directoarea liceu-

pre care s-a spus că a dus mai departe tradiția basmelor populare ale regiunii. La acest material s-a adăugat materialul folcloric cunoscut în timpul serviciului militar, într-un mediu maghiar. Ceea ce dă o importanță mare basmelor lui Vasile Gurzău este că ele conțin mai multe teme și motive necunoscute până azi. În anul 1965 a primit premiul de „Maestru al artei populare”.

Din prima poveste spusă de elevul de clasa întâi, *Beniamin Somogyi*, cu titlul „Boierul și sluga”, am aflat despre faptul că de când le place boierilor să-și angajeze slujnice. Din categoria clasele 1–2 s-au ales mulți povestitori talentați care au povestit despre elefantul curios, șoricelul cel prostuț,

lui „N. Bălcescu” din Jula, *Maria Martin*, *Anamaria Dulău Cozma*, *Maria Iova* și *Gheorghe Netea* – au decis despre clasamentul final al concurenților, s-au depus coroane de flori la placa lui Vasile Gurzău, care se află pe peretele bibliotecii. Directoarea școlii generale, *Ana Rocsin Sárközi*, i-a răsplătit cu o diplomă de participare și cu o ciocolată nu numai pe cei 25 de participanți la concurs dar și pe cadrele didactice care au pregătit elevii pentru concurs: *Eva Mihut Păcșas*, *Florica Ruja*, *Maria Martin*, *Maria Martin Puskár*, *Ana Netea Benye* și *Dumitru Boca*. Toți participanții la concurs au primit diplome, iar cei clasati pe primele trei locuri au avut parte și de cadouri. Învățătoarea pensi-

onară *Maria Martin* a apreciat munca elevilor: „Mi-a făcut o mare plăcere să fiu iarăși în mijlocul vostru, dar cea mai mare bucurie pentru mine a fost că astăzi concursul de povești a ajuns la a zecea ediție. Va rămâne în amintirea noastră totdeauna că aici, la Micherechi, mai sunt mulți copii care vorbesc limba română. Ne amintim totdeauna cu regret de cel care a fost Vasile Gurzău, ale cărui povești spuse în grai micherechian le-am ascultat de multe ori cu copiii laolaltă. Ne-am bucurat că ați participat atât de mulți, dar vă doresc ca la anul să vă prezentați și mai mulți”, i-a încurajat învățătoarea pensionară *Maria Martin*, stimulându-i să vorbească cât mai mult limba română acasă cu părinții, dar și între ei.

Nepoata povestitorului Vasile Gurzău, *Maria Gurzău Czeglédi*, participă în fiecare an la concursul

de povestire cu sentimente pline de nostalgie: „Am venit cu multă bucurie să iau parte din juriul concursului dedicat bunicului meu Vasile Gurzău. Sunt foarte bucuroasă că aici, în satul meu natal, de unde mi se trag rădăcinile și unde am învățat și eu de la părinții mei graiul bihorean, mai sunt copii care recită foarte frumos în limba noastră maternă. Unii au spus povești pline de haz și de veselie chiar în grai cu căteva ungurisme, dar într-un grai autentic. Alții au spus povești din literatura populară română, într-un limbaj foarte cizelat, în limba literară. Ceea ce este foarte îmbucurător pentru mine este că unii au prezentat povești din repertoriul lui Vasile Gurzău. Generația mică, copiii din clasele ciclului primar au povestit cu multă însuflețire, iar unele fete și feciorași au spus poveștile frumos și autentic cu afinitate spiri-

tuală profundă”, ne-a mărturisit *Maria Gurzău Czeglédi*, directoarea liceului „N. Bălcescu” din Jula.

Clasele 1–2:

Locul I: *Melania Miron*
Locul II: *Marc Toszeczki*
Locul III: *Petru Iova*

Clasele 3–4:

Locul I: *Ruben Martin*
Locul II: *Dora Nagy*
Locul III: *Kevin Miron*

Clasele 5–6:

Locul I: *Vanessa Iurasoc*
Locul II: *Timotei Igaș*
Locul III: *Debora Gherasim*

Clasele 7–8:

Locul I: *Carina Iuhas*
Locul II: *Alexandra Bigu*
Locul III: *Estera Gherman*

Juriul a acordat premiul special al revistei „Cronica” pentru *David Croitor* și mențiune elevilor *Sebastian Iuhas* și *Beniamin Somogyi*.
A. Cioca

„Acum lucrez la un goblen cu diagramă după o pictură de-a lui Nicolae Grigorescu”

Pasionată de meșteșugul olăritului, de arta populară, în general, este nerăbdătoare să împărtășească frumusețea acestora și altora. Îi place poezia, muzica de calitate, îi place frumosul. „Prin frumos mă gândesc la orice are bun simț, pentru care s-a depus efort, și e original”, a mărturisit interlocutoarea noastră. *Ibolya Torza* este o tânără de 33 de ani, din Ghian, localitate vecină cu Micherechiul, de unde provine și mama ei. Din mâinile dibace ale lui Ibolya au ieșit vase de ceramică, cusături, țesături, cu care a participat la mai multe expoziții.

Administrator la Direcțiunea protecției apelor din Jula, Ibolya nu are timp suficient să facă într-o zi tot ce-și propune, pe lângă cele amintite mai sus este pasionată de arte plastice, cultura populară și dans, activând de cinci ani și într-o formație de dansuri populare la Jula. În tot ceea ce face este foarte energică și participă la întâlnirile unde este invitată să recite sau să învețe copiii să facă ulcele din lut, să înșire mărgelile, etc., din dorința de a corela cu persoane de vârste apropiate, de a cunoaște obiceiuri, tradiții, de a schimba și de a împărtăși din cunoștințele ei și celorlalți.

– O mare parte a timpului tău liber îl petreci împletind fire, pictând cu acul, citind un verset din Biblie sau o poezie, până când alți tineri de vârsta ta îl petrec în fața calculatorului. De unde această mare pasiune pentru creație?

– Când am fost mică mi-a plăcut mult să desenez, iar mai târziu să fac lucru de mână, pentru că

acasă asta am văzut mereu. Mama în timpul său liber sau mai ales în serile lungi de iarnă tot timpul făcea lucru de mână. Dacă am mers la bunici, aceleași lucruri m-au înconjurat. Bunicii avea la Micherechi un atelier pantofar, bunica avea instalat toată iarna războiul de țesut. La ei tot timpul era pusă în funcție vreo mașinărie și așa am crescut, cu aceste imagini. Mai târziu nu m-am lăsat până nu mi-am făcut și eu rost de un război de țesut.

– Ești o mare iubitoare de artă, în primul rând de cea populară. Nu te-ai gândit să lucrezi în acest domeniu?

– M-am înscris la Liceul de artă plastică din Seghedin, dar nu m-au acceptat, iar după ce am terminat cursurile gimnaziale am frecventat cursurile de olărit de la Școala profesională „Göndöcs Benedek” din Jula, după care am rămas să lucrez în această instituție ca ucenic. În anii de liceu, am participat vreo zece ani la rând la taberele de creație de la Chitighaz,

unde am învățat foarte multe lucruri. Cu timpul, după ce am câștigat mai multă experiență în olărit, am învățat eu copiii să facă ulcele din lut. Am făcut și alte specializări, astfel pot participa la mai multe evenimente să-i învăț pe copii această artă. Din păcate, însă, din asta nu pot trăi, așa că a ajuns să fie doar un hobby, iar dacă sunt chemată undeva merg cu plăcere.

– Nu iubești doar arta, iubești și cântecul, poezia, dansezi și ești și colecționar de artă populară...

– Așa este! Adun cusături, țesături, ceramică, etc. Am cunoștințe care știu că-mi plac unele lucruri și mi le aduc, lucruri care pentru ei nu înseamnă nimic, iar pentru mine sunt comori. De cinci ani dansez, iar muzica populară îmi place foarte mult, avem și o asociație în care fac și eu parte, „Cercul prietenilor din Ghian”. Aici am obișnuit să organizăm întâlniri sau cercuri cu artiști plastici, să organizăm expoziții la care participă artiști plastici din Ungaria, România, Serbia, etc.

– Pentru obiectele de ceramică ai uneltele necesare?

– Am o piatră de olărit electrică, iar lut se găsește acum în comerț, nu mai e nevoie să-l prepari, însă cuptor pentru ars nu am reușit să-mi fac, această tehnică o rezolv la o pri-

tenă de-a mea. Îmi place olăritul și consider că am dezvoltat o pasiune din această activitate, cu toate că datorită lipsei acute de timp liber din ultima perioadă, am rămas în urmă la acest capitol. Pe perioada de vară sunt invitată la diferite serbări pentru copii să-i învăț pe aceștia să facă ulcele din lut.

– Ce motive și forme ai obișnuit să folosești la vasele de ceramică?

– Motivele și formele diferă de la o regiune la alta. Fiindcă nu este ocupația mea de zi cu zi – nu pot să zic că mă apuc de ceva și ce iese, iese – îmi formulez în minte o formă și astfel încerc să o creez. Nu întotdeauna iese cum îmi doresc, dar iese. Mi-am făcut

un stil propriu, cum ar veni. Olăritul este o muncă oboșitoare, necesitănd forță, îndemânare și cunoștințe deosebite. Orice greșală poate avea drept consecință distrugerea vasului.

– Nu ești pasionată numai de meșteșuguri tradiționale ci și unele lucruri mai moderne?

– Cu toate că niciodată nu pot să fac tot ce mi-aș dori din lipsă de timp, îmi place să cos. Confectionez perine de decor, pentru că am și mașină de cusut, confectionez cadouri și tot felul de cheștiuțe pentru prieteni și pentru rude, pentru că îmi place să dăruiesc cadouri făcute de mine, pe care le fac cu multă dragoste. Actual am câteva piese expuse la Biserica Reformată din Ghian. Aici au expus și artiști plastici și femei de rând din localitate, care brodează, coase, pictează. Am mai avut expoziții și multe din lucrările mele au fost expuse la taberele din Chitighaz. Îmi place mult și să croșetez, să înșirui mărgelile și să cos goblen. Acum lucrez la un goblen cu diagramă după o pictură de-a lui Nicolae Grigorescu.

– Ce menire vor avea lucrurile pe care le colecționezi?

– Sper să am odată locuința mea personală pe care să o aranjez după placul meu și să am un atelier al meu unde să lucrez și unde să le pot expune și admira.

Anca Butar

Independența de stat a României, sărbătorită la Micherechi

(Urmare din pag. a 3-a)

Profesorul Marius Grec a prezentat înainte de toate universitatea arădeană de la care vine și rolul lui Vasile Goldiș la evenimentele istorice din perioada Marii Uniri a tuturor românilor. Apoi a evocat figurile importante ale acelei perioade de la mijlocul secolului al XIX-lea, ca Alexandru Ioan Cuza, Mihail Kogălniceanu, regele Carol I, etc. „Azi, în România, ziua de 9 mai este cunoscută mai ales ca Ziua Europei, și nu atât ca ziua cuceririi independenței statului nostru. Părerea mea este că 9 mai este o bornă importantă pentru toată Europa.

Ea semnifică înfrângerea Germaniei naziste, pe de o parte, dar în același timp semnifică viitorul. 9 mai ne arată că nu trebuie să uităm trecutul, ci trebuie să îl cunoaștem, să-l analizăm, dar trebuie să privim spre viitor. Pentru noi, românii, acest 9 mai 1877 înseamnă o etapă importantă în realizarea statului național unitar român”, a subliniat profesorul Marius Grec.

Decanul Facultății arădene a oferit și două premii din partea Universității „V. Goldiș”: pentru ambasadorul Victor Micula și pentru directoarea școlii, Ana Rocsin Sárközi.

Următorul conferențiar, dr. Adrian Șimon, directorul Direcției pentru Cultură, Culte și Patrimoniu Cul-

tural Național Arad a prezentat un istoric al ideii monarhice la poporul român, evoluție care conduce în mod firesc la apariția monarhiei constituționale, de tip occidental, așa cum o știm astăzi. În anii dinaintea Unirii Principatelor Române, Moldova și Țara Românească (24 ianuarie 1859), s-au ivit multe situații nefavorabile, care până la urmă toate s-au întors în folosul românilor. A apărut problema unei noi forme de guvernământ, care frământa societatea românească. Din ce în ce mai mulți români se conving că unirea Principatelor și o domnie străină vor

putea constitui factorii de stabilitate necesară. Un principe străin, dintr-o mare casă domnitoare europeană, ar putea obține un sprijin diplomatic pe plan extern, și ar pune totodată capăt luptelor interne pentru putere („virusul fanariot” a infectat deja toată clasa conducătoare). Tratatul de pace de la Paris, în urma războiului Crimeii (1853–1856), pune problema Principatelor de la Dunăre, care între timp fuseseră ocupate de austrieci. Pentru prima dată în istorie, puterile occidentale consultă poporul român, după ce în prealabil impun austriecilor să părăsească țara. Atunci românii formulează patru dorințe: 1. Garantarea au-

tonomiei țării, 2. Unirea Principatelor, 3. Domn străin, 4. Guvern constituțional. Convenția de la Paris nu acceptă niciun punct în întregime. Românii reușesc însă să întoarcă și această situație în favoarea lor. Convenția cerea domn separat în Moldova și Țara Românească, dar niciun text nu împiedica, ca aceasta nu poate fi aceeași persoană. Așa au ajuns să-l aleagă în ambele principate pe Alexandru Ioan Cuza. În a doua parte a domniei sale, acesta avea un comportament dictatorial, astfel clasa politică i-a cerut să abdice. Atunci a apărut ideea unei noi forme de guvernământ, monarhia constituțională. „Monarhul constituțional nu mai este singurul stăpânitor al țării, ci primul servitor. El are în primul rând datorii, și nu privilegiile. Are drepturile mult mai îngădite decât un simplu cetățean de rând”, a explicat Adrian Șimon pentru publicul din Micherechi. Și astfel au ajuns românii, ca dintr-un popor sfâșiat de intrigă și dezbinări, monarhia să-i închege într-o națiune, egală cu oricare altă națiune din Europa.

Ca un moment de odihnă după multe informații auzite, înainte de ultima prelegere a zilei, preșcolarii de la grădinița din Micherechi au prezentat un scurt program dedicat Zilei Mamelor, iar dansatorii Echipei de păstrare a tradițiilor „Gheorghe Nistor” au prezentat o suită de dansuri locale românești.

Ultima prelegere a fost însoțită de imagini și muzică, deoarece profesoara Mihaela Bucin, șefa Catedrei de Română din Seghedin și-a propus să prezinte reflecțiile Războiului de independență în arta românească (în pictură, fotografie, muzică și film). Războiul de Independență din 1877–1878 a fost ultimul mare conflict european al secolului XIX și, în același timp, unul din ultimele conflicte în care presa a apelat masiv la artiști ilustratori. Corespondenții de front, în majoritatea cazurilor civili, se înrolau practic în armatele pe lângă care erau atașați și împărțeau cu ceilalți ostași gre-

utățile, lipsurile și riscurile vieții de campanie. Războiul de la 1877–1878 a determinat folosirea primilor corespondenți de front români, precum și apariția presei ilustrate române.

Unul dintre cei mai importanți artiști care au înregistrat pentru posteritate Războiul de independență este Nicolae Grigorescu. Însoțind trupele dincolo de Dunăre, artistul urmărește, cu mapa de desen în mână, luptele și schițează momentele de răgaz ale soldaților. Stilul deprins

cerea Dunării la Corabia”, „Lângă Lagărul din Calafat”, „Întâlnirea”.

Carol Pop de Szathmary din Cluj a fost primul fotograf de artă și documentarist din Regatul Român și unul dintre primii zece fotografi din Europa. El ne-a lăsat multe fotografii realizate pe front. (Imaginile prezentate le puteți vedea în pag. a 12-a)

Profesoara Mihaela Bucin a mai vorbit și despre primul film românesc, care a fost un film istoric, cu titlul: „Independența Româ-

la școala impresioniștilor îi permite să surprindă și să comunice momentul fiecărei acțiuni, iar culoarea pusă în tușe mici, fragmentate, redă tumultul mișcării. Desenele lui Grigorescu sunt primele reportaje de front în imagini din istoria României. Printre aceste lucrări se numără: „Atacul de la Smârdan”, „Spionul”, „Prizonieri turci”, „Dorobanțul” etc.

Un alt pictor român renumit pentru lucrările sale pe tema războiului este Sava Henția, fiu de preot din Ardeal, din județul Alba. Pe front a pictat numeroase scene de campanie, fiind considerat un adevărat reporter de război. Din acea perioadă au rămas desenele „Soldat călare”, „Tre-

niei”. Un film mai nou realizat, „Restul e tăcere” de Nae Caranfil, este un film despre cum s-a realizat primul film românesc. Întâlnirea din 12 mai de la Micherechi s-a încheiat cu melodia filmului realizat în 1911–1912, al compozitorului Ștefan Nosievici, melodie cu titlul „Drum bun, drum bun”.

Evenimentul de la Micherechi din 12 mai 2012 a fost organizat de Consiliul Local, Școala Generală Românească și Autogovernarea Românească Locală, împreună cu Consutul General al României la Seghedin și cu Catedra de limba română a Școlii Pedagogice Superioare a Universității din Seghedin.

E. Șimon

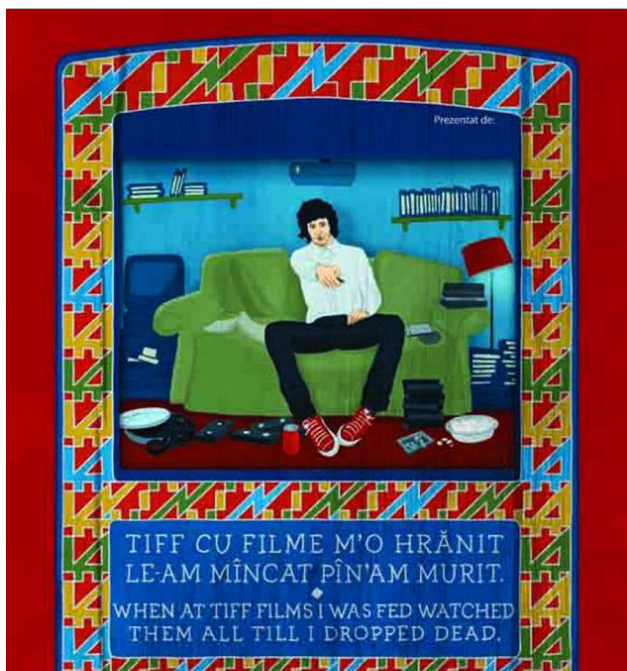

TIFF 2012

Nu mai puțin de 241 de filme din 46 de țări, peste 800 de invitați din care 350 din străinătate, evenimente și proiecții speciale, expoziții, concerte, ateliere și workshop-uri, toate acestea vor avea loc în perioada 1-10 iunie, la Cluj, la cea de-a 11-a ediție a Festivalului Internațional de Film Transilvania (TIFF). Programul festivalului va fi compus atât din secțiunile deja tradiționale precum Competiție, Supernova, Umbre, Fără limită, Ce se întâmplă, documentarele?, Zilele Filmului Românesc, Ziua HBO, cât și din secțiuni te-

matice precum Oameni și zei Gods and Men, rezervată filmelor despre religie și credință, sau omagiul adus companiei Killer Films, celebra casă de producție fondată de Christine Vachon și Pamela Koffler, care a realizat cele mai importante filme independente americane din ultimii 20 de ani.

Actrița Geraldine Chaplin va fi celebrată la a unsprezecea ediție a Festivalului Internațional de Film Transilvania (TIFF), ea urmând să primească un premiu pentru întreaga carieră în cadrul festivalului.

Cea mai înaltă construcție Lego

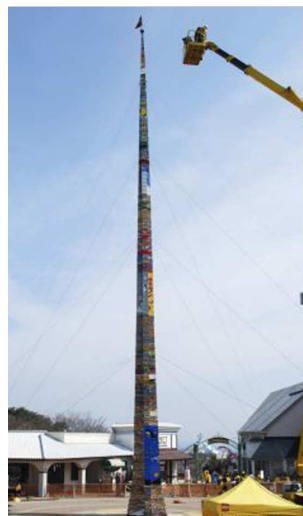
Cea mai înaltă construcție realizată din piese Lego măsoară 31,9 metri și a fost finalizată duminică 13 mai, zi care a marcat 80 de ani de la inventarea acestor jucării, informează The Sun.

La ridicarea construcției au contribuit în jur de 4.000 de copii care au folosit jumătate de milion de piese Lego. Întreaga construcție are în centru o tijă metalică ce o împiedică să se răstoarne, iar ridicarea ei a durat 5 zile.

Ultima piesă a fost așezată cu ajutorul unei macarale de prințul Danemarcei, țara din care provine jocul Lego.

Turnul din Lego este situat în fața Stadionului Olimpic din Seul și a fost

vizitat până acum de peste 30.000 de oameni. Structura recent construită a depășit cu doar 30 de metri o formațiune similară din Franța, care a deținut până acum recordul de înălțime.

Aradul va fi „împânzit” de stații wireless

Accesul la internet nu ar mai trebui să fie o problemă pentru arădeni. În câteva luni, 30 de stații de tip hot-spot împrăștiate în tot orașul urmează să devină funcționale.

Pentru acest proiect, primăria a obținut zilele trecute o finanțare europeană de 218.000 de euro, la

care se adaugă o contribuție de la bugetul local de aproape 4.500 de euro. Banii vor fi folosiți pentru instalarea unor stații de internet fără fir în toate cartierele. Favorizate vor fi parcurile, piețele și zonele frecventate de turiști. În câteva săptămâni urmează să fie achiziționate pri-

mele echipamente, iar până la sfârșitul anului arădenii ar trebui să aibă acces gratuit la internet.

Proiectul prevede și amplasarea pe străzi a 30 de camere video, având ca scop promovarea turistică a orașului prin transmiterea de imagini în direct pe internet.

Zilele „Muzeului Țării Crișurilor”

Primul eveniment de pe agenda Zilelor „Muzeului Țării Crișurilor” a avut loc pe 14 mai, în sala de conferințe a Bibliotecii Universității din Oradea. Este vorba de conferința „Brățările regale dacice de aur de la Sarmizegetusa Regia (1999-2012), susținută de dr. Ernest Oberländer-Târnoveanu, directorul Muzeului Național de Istorie a României. Evenimentul a fost organizat de Complexul „Muzeul Țării Crișurilor”, Secția de Arheologie, și Universitatea Oradea, Facultatea de Istorie, Relații Internaționale, Științe Politice și Științele Comunicării, Departamentul Istorie.

„Sunt foarte onorat și emoționat să mă aflu aici. În perioada 1953-1974, am locuit la Ștei, pe atunci se numea Dr. Petru Groza. Veneam frecvent la Oradea. Sunt arheolog clasicist, am ajuns numismat din întâmplare...”, le-a povestit dr. Ernest Oberländer-Târnoveanu celor prezenți la eve-

niment. În ce privește tema conferinței, directorul Muzeului Național de Istorie a României a arătat că brățările regale dacice de aur reprezintă „una dintre cele mai zbuciumate pagini din istoria arheologiei românești”. El a prezentat, apoi, câteva date privind brăcnaul arheologic, pe scară largă, care s-a petrecut în

zona Sarmizegetusa Regia, menționând că vestitele brățări dacice de aur au fost recuperate din mâinile vânătorilor de comori în perioada 2007-2011. Alături de brățări, au fost descoperite și monede valoroase de către bande organizate de braconieri arheologici care operau în zona Sarmizegetusa. În cadrul conferinței, directorul Muzeului Național de Istorie a mai vorbit despre modul în care au fost descoperite brățările, condițiile descoperirii lor, precum și despre zonele de unde proveneau acestea. El a mai spus că cele 13 brățări regale sunt doar o parte a unui grup de 25 de obiecte similare, descoperite în mai multe locuri din zona Sarmizegetusei Regia. Brățările au greutate cuprinsă între 682,30 grame și 1.196,03, și lungimi variate. Astfel, cea mai scurtă brățară are o lungime de 177,2 cm, iar cea mai lungă este de aproape 3 metri (288 cm).

TV

Pariu cu viața

Sâmbătă, 19 mai, ora 10.45, PRO TV

Ioana (Alina Eremia) și Andrei (Dorian Popa) sunt elevi în ultimul an la Colegiul Național de Arte din București. Sunt îndrăgostiți și fericiți sau cel puțin așa crede Ioana până în momentul în care descoperă că a fost subiectul unui pariu pe care Andrei l-a pus cu prietenul lui, Cristi (Raphael Tudor), la începutul anului școlar. Ceea ce nimeni nu realizează este faptul că Andrei s-a îndrăgostit cu adevărat de Ioana. Profund dezamăgită, Ioana găsește refugiu în muzică, în special în trupa „La-La Band”, un club de muzică modernă înființat de Raluca (Adela Popescu), noua profesoară de teorie muzicală a colegiului. 20 de elevi talentați alcătuiesc trupa pop-rock „La-La Band”. Toți sunt pasionați de muzică, își doresc să ajungă statură și să umple stadioane.

Toate pânzele sus!

Sâmbătă, 19 mai, ora 13.05, PRO TV

(Premiu Special Gopo, pentru a marca 30 de ani de la premieră.)

„Toate pânzele sus!” este o adaptare cinematografică după romanul cu același nume al scriitorului Radu Tudoran. Produs în 1976, filmul prezintă aventurile nemuritoare ale celor doi prieteni: românul Anton Lupan și francezul Pierre Vaillant.

Dănutz S.R.L.

Duminică, 20 mai, ora 16.00, TVR 1

În fiecare duminică după-amiază Dan Bittman, alături de Antonio Passarelli, Mihai Coman și trupa Marfar se distrează împreună cu invitații VIP și telespectatorii în supermarketul de divertisment deschis pe TVR 1. Pe tot parcursul emisiunii telespectatorii pot afla de la Antonio Passarelli ponturi despre cum se gătesc diverse preparate culinare. Nu lipsesc nici replicile cu scânteie dintre bucătarul simpatic și patronul Bittman, momentele muzicale oferite de Marfar și situațiile inedite, amuzante.

TEATRU

TEATRUL CLASIC „IOAN SLAVICI”, ARAD

„Cu sufletul nu-i de glumit”

de Dimitre Dinev

Joi, 31 mai, ora 19.00, sala Studio

Regia — Christian Nedeea

Decorul — Doru Păcurar

Costumele — Oana Văran Babeț

TEATRUL NAȚIONAL, TIMIȘOARA

Iată femeia pe care o iubesc

de Camil Petrescu

Duminică, 20 mai, ora 19.00, Sala Mare

CONCERT

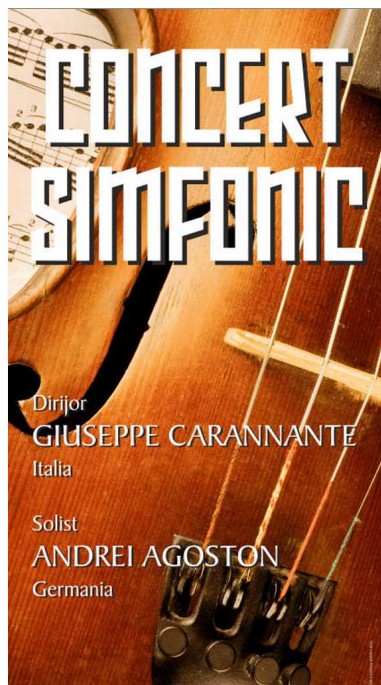
Arad — Sala Palatului Cultural

Concert simfonic

Joi, 24 mai, ora 19.00

Dirijor: Giuseppe Carannante (Italia)

Solist: Andrei Agoston (Germania)

Dirijor

GIUSEPPE CARANNANTE
Italia

Solist

ANDREI AGOSTON
Germania

O VOCE ROMÂNEASCĂ

Viața și tradițiile românilor din Ungaria

21 MAI, LUNI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Montaj de muzică populară 17.55: Încheiere

22 MAI, MARȚI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.30: „Din 4 colțuri ale lumii” 17.55: Încheiere

23 MAI, MIERCURI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri 17.10: Reportaje, interviuri 17.50: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

24 MAI, JOI (Ștefan Crâsta)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.30: Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.40: Revista, presei 17.50: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

25 MAI, VINERI (Tiberiu Boca)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo, „Sărut mâna pentru masă” — istoria gastronomiei românești 17.50: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

26 MAI, SÂMBĂTĂ (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 16.15: Evenimente calendaristice, Medalion folcloric, cu Daniela Băcilă de la Radio Timișoara 17.55: Încheiere

27 MAI, DUMINICĂ (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: „În lumea credinței” — emisiune religioasă 17.00: Sinteza știrilor săptămânii 17.10: Retrospectiva săptămânii (spicuri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 17.55: Încheiere

Ecranul nostru

miercuri, 23 mai 2012 (m1 ora 12.55)

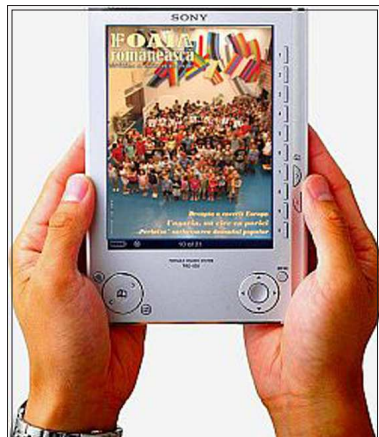
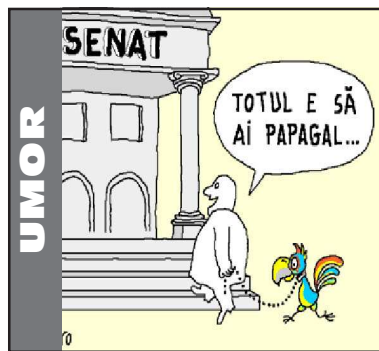
Reluare: joi, 24 mai 2012 (Duna Tv 6.35)

Programul prevăzut pentru săptămâna viitoare:

După știrile și informațiile săptămânii, de data aceasta o să mergem la Micherechi, unde pe data de 10 mai s-a desfășurat cea de-a 10-a ediție a Concursului de Povestire „Vasile Gurzău”. În cinstea povestitorului popular, elevii școlii generale din localitate în fiecare an se întrec în domeniul povestirii.

Realizator: Tiberiu Boca

Nu răspundem pentru eventualele
modificări în programele radio și tv!

Abonați-vă la E-Foaia la prețul de anul trecut!

„E-Foaia” este varianta electronică a „Foi” tipărite. Cititorii „E-Foi” vor avea avantajul că vor putea citi paginile revistei în color și cu o zi mai devreme decât ceilalți abonați. „E-Foaia” va cuprinde și acele articole și fotografii, care în ediția online nu apar.

„E-Foaia” este realizată în format PDF și poate fi citită cu programul gratuit Adobe Reader, cu ajutorul căruia puteți să căutați expresii sau conținuturi, dar puteți și printa toată revista.

Abonamente la „E-Foaia”:

3 luni — 1200 ft

6 luni — 2000 ft

12 luni — 3500 ft

Casă de vânzare la Chitighaz

Vând casă cu mansardă, comfort lux, încălzire centrală cu gaz, anexe, în centrul Chitighazului (Kétegyháza), cu o suprafață de 98 m². Casa are o grădină cu o suprafață de 960 m², grădină cu gazon, aranjată. Contact: +36-30/540-7766.

Vând teren îngrădit pentru construcții la Jula, lângă poiana Dürer, într-o zonă rustică în dezvoltare, potrivit pentru întreprinderi turistice. Terenul are o suprafață de 10.444 m². Contact: +36-70/701-9286.

www.radio.hu

Nicolae Grigorescu:
Atacul de la Smârdan

Războiul de independență reflectat în arta românească

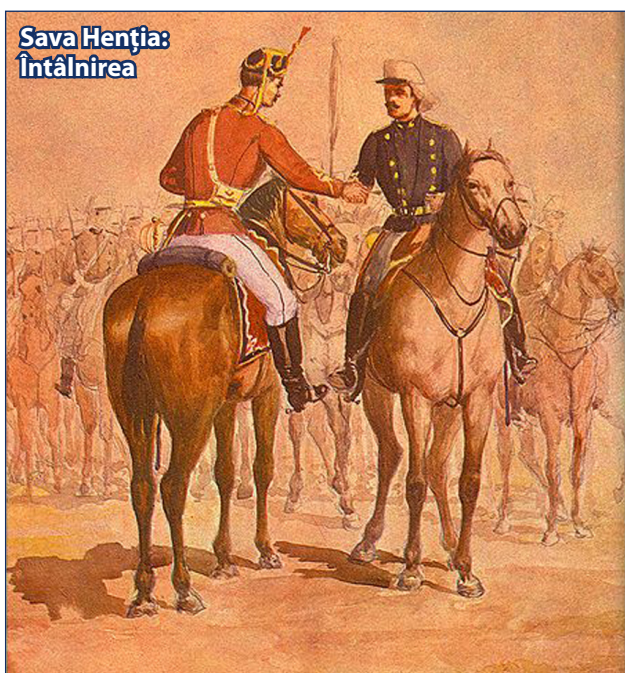
Carol Pop de Szathmary:
Carol I în timpul
Războiului de
independență

Nicolae Grigorescu:
Transport de provizii

Sava Henția:
Întâlnirea

N. Grigorescu:
Dorobanțul

Relatare despre
aniversarea proclamă-
rii independenței de
stat a României
în paginile 3 și 9

Ar. Demetriade și P. Machauer, în rolurile
domnitorului Carol I și al țarului Alexandru al II-lea